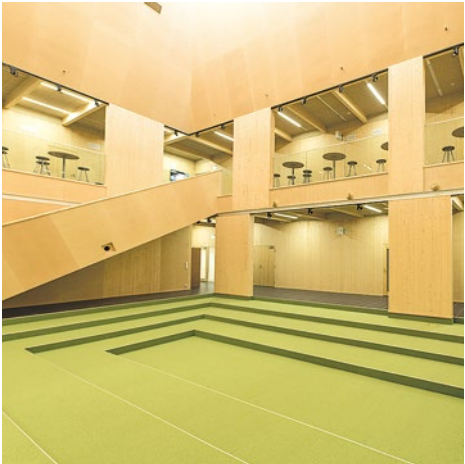
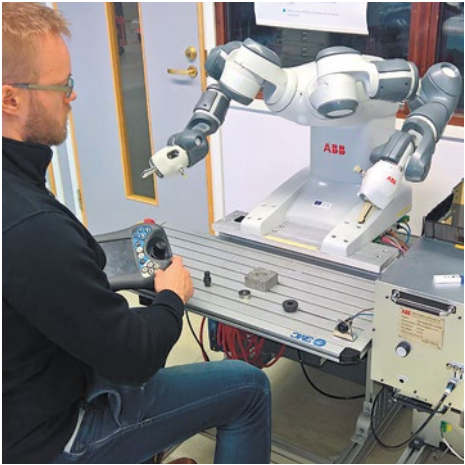

A scenic photograph of two women in outdoor clothing sitting on large, dark rocks by a fast-flowing river. The woman on the right is standing and holding a mug, while the woman on the left is crouching and also holding a mug. A tan bag sits on the rocks between them. The background features a dense forest of tall evergreen trees along the riverbank under a blue sky with scattered white clouds.

KAJANALAND programmet i ett nötskal

Kajanalands förbund

INNEHÅLL

Presentation	5
Bästa sidor och mål	6
Utvecklingsprioriteringar	8
Kompetens och företag	10
Smart specialisering	13
Centrala utvecklingsobjekt: Turism	14
Centrala utvecklingsobjekt: Bioekonomi	16
Centrala utvecklingsobjekt: Teknologiindustri	18
Centrala utvecklingsobjekt: Gruvbranschen	19
Tillgänglighet, utrymme att leva och bo	20
En bra vardag	22
Kajanaland nu	25
Statistik	26

Utgivare:

Kajanalands förbund
Kauppakatu 1, 87100 Kajana
tfn. 08 6155 41
kainuunliitto@kainuu.fi
www.kainuunliitto.fi

Text: Seija Kemppainen/Kajanalands förbund

Layout: Jani Hyvönen/Kajanalands förbund

Tryckeri: PunaMusta Ab

Omslagsbild: Vuokattis bildbank

Bilder: Kajanalands förbund, Vuokattis bildbank, Pixabay, Unplash, företagens bildbanker, Jarmo Happonen och Kainua-allianssi

PRESENTATION

I den här broschyren presenteras Kajanaland-programmet. Broschyren har sammanställts i samarbete med olika aktörer och landskapsfullmäktige har godkänt den. Den innehåller både en kortsiktig plan, dvs. ett landskapsprogram, och de långsiktiga målen fram till 2035 (landskapsplan).

Viktiga faktorer för Kajanalands framgång:

Arbetskraft och trygghet av tillgången på arbetskraftsutbudet, till exempel genom:

- utbildning och fortbildning samt arbetsbetingad migration till Kajanaland från Finland och utlandet
- sysselsättning av studerande och återkomst av unga Kajanabor som flyttat bort för sina högskolestudier
- ökning av sysselsättningsgraden
- förbättring av möjligheterna till distansarbete.

Företagsinvesteringar i framförallt **centrala branscher**, dvs. **teknologiindustri, bioekonomi, turism och gruvverksamhet**.

Exportföretag och ökning av produktionens förädlingsgrad, vilka också stimulerar hållbar tillväxt för Kajanalands regionekonomi.

Turister som attraheras av Kajanalands natur, motions- och idrottsmöjligheter och den rika kulturen.

I Kajanaland arbetar man för att få nykomlingar att känna sig välkomna och göra sig hemmastadda i regionen.

BÄSTA SIDOR OCH MÅLT

Det bästa med Kajanaland är:

Starkt kunnande i teknologi, till exempel inom robotik, spelindustrin och utbildning inom den.

Ren luft och rent vatten, regionens gleshet, fungerande och mångsidiga tjänster och infrastruktur.

Smidig vardag och god livskvalitet mitt i vacker natur

- enkelt och säkert att bo, arbeta, driva företag, tillbringa fritid, semestra och utöva hobbyer
- man sparar tid och pengar på arbetsresor och boende.

Naturen – Kajanalands hav (Ule träsk), de skogklädda höjderna, sjöarna, skogarna och myrarna samt de vidsträckta naturskyddsområdena.

Fyra årstider och snösäkra förhållanden

- Utmärkta hobby-, idrotts- och sportmöjligheter och utomhusaktiviteter i både tätorter och nationalparker och i nästan orörda vildmarksområden under alla årstider.

Kajanaland är nära.

Rikligt och unikt kulturutbud: Kajana teater, Diktveckan, parkfesten Linnanvirta, miljökonstverket Hiljainen kansa, vinterkrigsmuseet Raatteen Portti, Kuhmo kammarmusikfestival, musikskogen Soiva Metsä, Kajaani Dance m.m.

Långsiktiga mål fram till 2035:

- tusentals nya jobb
- antalet export- och startupföretag ska mångdubblas
- tillgängligheten ska förbättras
- befolkningsminskningen ska stoppas och befolkningssiffrorna vändas uppåt
- den högsta sysselsättningsgraden i Finland
- invånarnas välfärd ska förbättras på alla områden
- föregångare när det gäller att hejda och anpassa sig till klimatförändringen.

En gemensam vision för utveckling, som sträcker sig ända fram till 2035:

- **Välstånd och attraktiva Kajanalands**
- **Kajanalands välstånd och attraktionskraft skapas genom kunskap, modigt företagande och samarbete.**

UTVECKLINGSPRIORITERINGAR

De fem prioriteringarna i **landskapsprogrammet för Kajanalands** är att utveckla kompetensen i företagen och utveckla Kajanalands attraktionskraft, stärka framkomligheten, målinriktat regionalt och internationellt samarbete, stärka välmående samt en positiv landskapsbild (bild 1).

1) Genomförandeplanen (TOPSU) "Tillväxt i Kajaland" definierar tvååriga akuta mål, utvecklingsobjekt och praktiska åtgärder.

För genomförandet TOPSU införs en verksamhetsmodell för att stärka samarbetet mellan statsrådet och landskapet Kajaland, **ett broavtal**. Det syftar till att säkerställa tillgången på kvalificerad arbetskraft för arbetsgivare som är viktiga för en hållbar tillväxt i landskapet.

Broavtalet är en viljeyttring och ett engagemang för samarbete mellan å ena sidan den privata och den offentliga sektorn och å andra sidan Kajaland och statsrådet.

Kajaland

- en välmående och attraktiv plats att leva!

Bild 1. Utvecklingsprioriteringarna för Kajaland enligt landskapsprogrammet (2018–2021).

- Rent vatten, ren luft och ren mat
- Tryggt liv • Tystnad
- Stillhet • Vildmarksfärdigheter
- Naturens gåvor
- Naturfotografering
- Sommarstugor • Bioenergi

KOMPETENS OCH FÖRETAG

Kajanaland strävar efter att bygga flexibla och sömlöst framåtskridande studievägar från en utbildningsnivå till en annan för viktiga branscher.

Enheter som främjar kompetensen i regionen:

Kajana yrkeshögskola **KAMK**, som bland annat har en stark inriktning på robotik- och spelbranscherna

Kajana universitetscentrum samt vuxen- och fortbildningsenheten **AIKOPA**

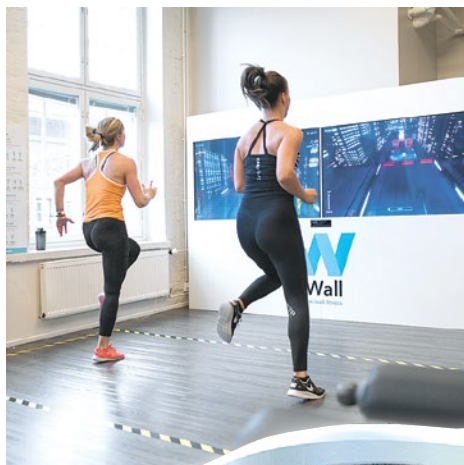
Naturresursinstitutet **LUKE-Kajana-land**: Paltamo fiskforskningsenhet, Kajana forskningssamarbetsenhet och Puolanka miljöprovsbank

Teknologiska forskningscentralen VTT Mätteknikcentralen **MIKES -Kajaani**

CEMIS (Centre for Measurement and Information Systems): ett avtalsbaserat forsknings- och utbildningscenter specialiserat på mät- och informationssystem och gemensamt för Uleåborgs och Jyväskylä universitet, KAMK, VTT och CSC:s vetenskapsinformationstekniska center

Vuokatti-Ruka Idrottsakademi, som kommer att bli världens ledande olympiska träningscenter inom snögrenar, "en fostrare av elittävlingsvinnare"

Gymnasier och yrkesinstitut i olika kommuner **Yrityamis**, den enda företagsyrkesskolan i Finland.

Små och medelstora företag och mikroföretag är mycket betydande arbetsgivare i Kajanaland. De sysselsatte mer än 60 procent av landskapets arbetsföra befolkning 2016.

Exempel på ledande företag i Kajanaland:

Critical Force Ab,
spelutvecklingsföretag

CSE Entertainment Ab,
tillverkare av motionsspel

Herman IT Ab, datacentral,
IT-tjänster och programvarulösningar

Kainuun Lohimestari Ab,
fiskodling i insjöar

Kaisanet Ab,
expertföretag inom nättjänster,
datakommunikation, IT-tjänster
och digitalisering

Kiantama Ab,
förädling av vilda och odlade bär

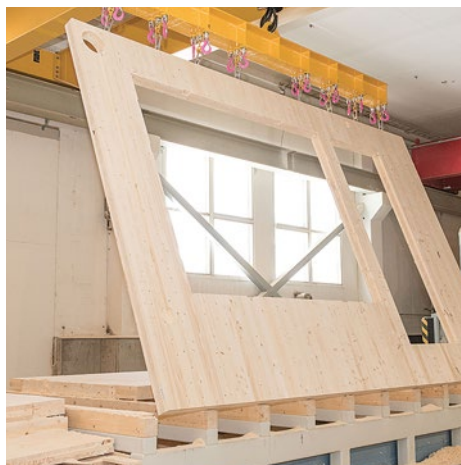
Oy Crosslam Kuhmo Ltd,
fabrik som tillverkar CLT-träelement

Sotkamo Silver Ab,
gruvbolag, huvudprodukten är silver

STI Renewable Energy Ab,
bioraffinaderi

Terrafame Ab,
flermetallbolag

Škoda Transtech Ab,
tillverkare av spårtrafikmateriel samt
avtalstillverkare av maskinverkstadsprodukter.

SMART SPECIALISERING

Idén om smart specialisering kommer från Europeiska unionens (EU) kommission. Tanken är att regionerna söker sina egna styrkor och kärnkompetenser, och genom att utveckla dem stärker de sin livskraft.

Målet är att stärka Kajanalands regioneekonomi, få nya investeringar, företag, kompetens och teknologi till regionen samt öka produktionens förädlingsgrad och exporten för regionens företag (bild 2).

EU:s strukturfondsprogram för 2014–2020 bygger på principen om smart specialisering, och det betonas också i andra EU-finansierade program, såsom forskningsprogrammet Horisont 2020.

PRIORITERINGAR FÖR SMART SPECIALISERING I KAJANALAND 2018–2021

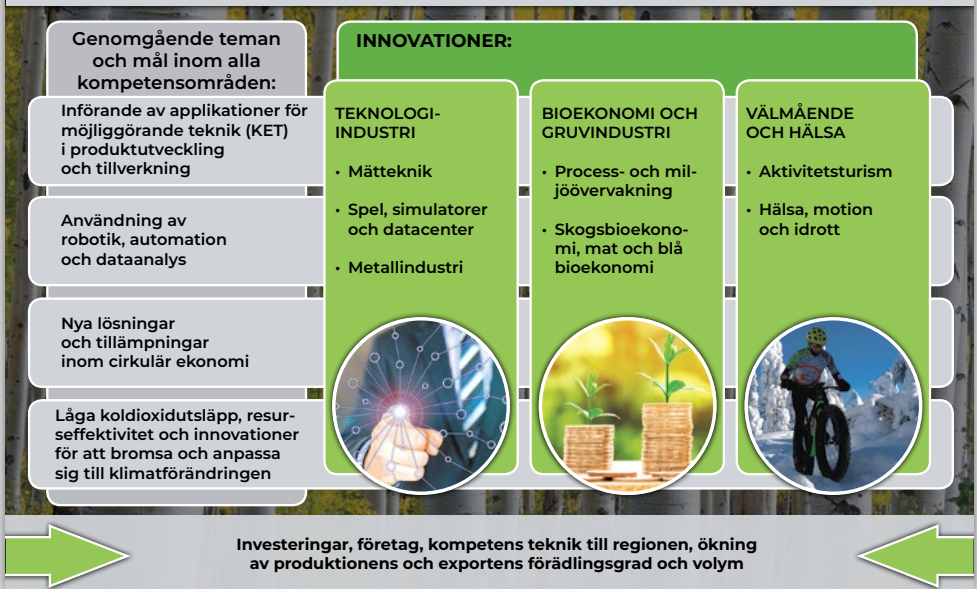

Bild 2. Smart specialisering i Kajanaland

CENTRALA UTVECKLINGSOBJEKT: TURISM

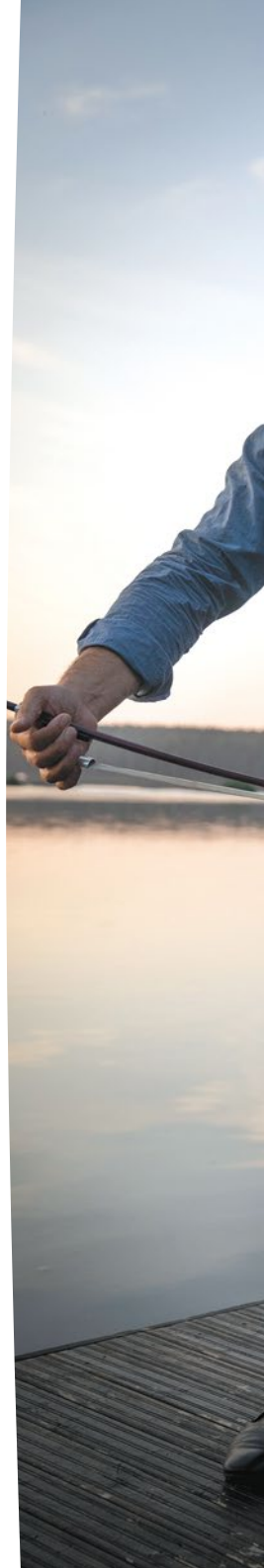
Turismen som näring betyder mycket i Kajanaland. Landskapet kommer på tredje plats i Finland efter Lapp-land och Åland.

Under hela året erbjuds turister en uppsjö av semesterprogram inom områdena kultur, sport, välbefinnande, mat, historia och berättelser om det lokala livet i autentiska miljöer.

Exempel på turistmål:

- **Hossa Nationalpark** i Suomussalmi: bergsmålningar från stenåldern, klara vatten och naturskogar
- **Hiidenportti nationalpark** i Sotkamo: storslagna ravinlandskap och vildmarksaktigt lugna urskogar
- **Ärjänsaari**, en paradisisk ö i Ule träsk, "Kajanalands hav"
- Den nordligaste stenborgen i världen, **Kajaneborgs ruiner**
- I ödemarksnaturen vid gränstrakterna i **Kuhmo** och **Suomussalmi** kan man beskåda och fotografera stora rovdjur och andra vilda djur.
- Turistcentren **Vuokatti**, **Ukkohalla** och **Paljakka**, som besöks av mer än 80 procent av de turisterna som kommer till Kajanaland
- Utmärkta **motions- och idrottsmöjligheter** lockar också stora grupper av utländska idrottare att träna i Vuokatti
- **Landskapet runt Kivesvaara** i Paltamo och turisttjänsterna runt omkring.

Den gemensamma gränsen mot Ryssland är 262 km. Gränsområdets unika **historia** och **kultur** är fascinerande även internationellt.

Kajanalands turismstrategi 2018–2021 beskriver utvecklingsmålen:

- 5 % årlig tillväxt
- förnyande av utbud och nya investeringar som föregriper efterfrågan
- det ska vara lätt att resa till och i Kajanaland.

CENTRALA UTVECKLINGS- OBJEKT: BIOEKONOMI

Bioekonomin är den största branschen inom den privata sektorn i fråga om omsättning och antal personer. Områdets rikliga förnyelsebara naturresurser, liksom den breda kompetensen inom sektorn, ger möjligheter att öka efterfrågan både nationellt och internationellt samt att öka den lokala produktionen, såsom byggande i trä, lokal energi och närproducerad mat.

Delområden inom Kajanalands bioekonomi:

- skogsbioekonomi
- förnybar energi
- livsmedel och blå bioekonomi (hållbar användning av vattendrag)
- Inaturlurism och naturbase-
rade friskvårdstjänster.

Bioekonomins utvecklingsmål:

- fram till 2021 kommer de industriella investeringarna i bioekonomin att uppgå till sammanlagt cirka en miljard euro
- hållbart utnyttjande av virke och skog ökar
- förädlingen av förnybara råvaror, sekundär strömmar och avfall
- bioekonomins affärsekosystem stärks
- infrastrukturens skick och omfattning förbättras
- jordbruksverksamhetens lönsamhet förbättras och naturresurssektorn kommer växa
- övergång till en ekonomi baserad på koldioxidsnåla, förnybara råvaror ekonomi och återanvändning av produkter (cirkulär ekonomi).

CENTRALA UTVECKLINGSOBJEKT: TEKNOLOGIINDUSTRI

Exporten av **teknologiindustri-produkter** utgör mer än hälften av regionens hela export och branschen är en av de viktigaste arbetsgivarna i Kajanaland.

I branschen tillverkas produkter för informations- och kommunikationssektorn (IKT) och el- och elektronikindustrin, fordon, maskiner och apparater samt metallprodukter.

Målet för teknologiindustrin är att uppnå en stark, diversifierad, exportbaserad hållbar tillväxt genom att öka och stärka:

- de nuvarande företagens export och tillväxt samt nya företag och tillväxtföretag med en allt starkare position
- Investeringarna i industri- och servicebranschen
- IKT och datacentralbranschens ställning i Finland och internationellt.

CENTRALA UTVECKLINGSOBJEKT: GRUVBRANSCHEN

Det finns fyra gruvor inom **gruvbranschen** och mikroföretag inom naturstensbranschen. **Terraforma** är ett metallföretag som producerar nickel, zink, kobolt och koppar i sin gruva och metallfabrik. Det sysselsätter direkt cirka 1 500 personer i Kajanaland och en fabrik för tillverkning av batterikemikalier planeras också.

Mondo Minerals, Juuan Dolomiittikalkki och **Tuulikivi**, producerar industrimineraler (talk, kalcit och täljsten).

Andra gruvprojekt i Kajanaland är **Sotkamo Silver, Otanmäki Mine** och **Karelia Gold**. Av dessa kommer Sotkamo Silver att köra igång produktion under 2019.

Gruvbranschens mål:

- ett hållbart växande gruvbranschkluster som uppfyller internationella krav, där företag samarbetar inom forskning, utveckling och innovation bl.a. för användning av varp sten som nya produkter
- exporten växer inom branschens topptechnologi och kompetens samt inom tjänster och produkter
- kompetent arbetskraft finns tillgänglig
- nya gruvprojekt inleds, kontinuiteten i gruvdriften säkerställs och produktionens förädlingsvärdet ökar.

FRAMKOMLIGHET, UTRYMME ATT LEVA OCH BO

Nya mobilitetslösningar, e-tjänster, infrastrukturinvesteringar

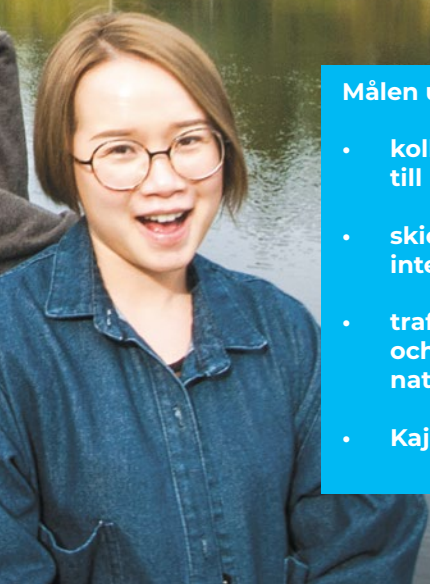
I Kajanaland finns det utrymme att vara och bo, eftersom befolkningstätheten bara är 4 invånare per km². I Finland är endast Lappland gläsnare befolkat.

Det övergripande målet är att det ska gå snabbt och smidigt att ta sig till Kajanaland med olika transportmedel och att det ska vara enkelt att röra sig i regionen. Landskapet har snabba och vältäckande interna och externa kommunikationsförbindelser.

Utvecklingsmålen är följande:

- den interna och externa framkomligheten samt rese- och transportkedjornas smidighet förbättras
- Kajana flygplats utvecklas och dess passagerarantal ökar
- Kajanalands regionala konkurrens- och attraktionskraft ska stärkas.

Målen uppnås genom att förbättra och utveckla:

- kollektiv- och privattrafikens förbindelser till Kajanalands
- skicket och servicenivån på Kajanalands interna trafikförbindelser
- trafikförbindelserna i östlig och västlig riktning och andra för Kajanalands viktiga (strategiska) nationella och internationella förbindelsekorridorer
- Kajanas flygförbindelser.

NÄR FLYTTAR DU TILL KAJANALAND?
VI HAR ARBETE,
VARDAGEN ÄR ENKEL OCH
HOBBYMÖJLIGHETERNA ÄR GODA

EN BRA VARDAG

Landsbygdslika Kajanaland utgör en trygg, fungerande och attraktiv bostads-, studie-, arbets- och företagandemiljö:

- Allt fungerar och går smidigt
= Ett bra liv.
- Arbetet, vardagen och fritiden går enkelt att sammanjämka, vilket ökar välmående och Kajanalands attraktionskraft.
- Det är ingen konst att sköta saker på distans och hemifrån i och med att elektroniska tjänster blir allt vanligare.
- Hobbyer och arbetsplatser är lättillgängliga.
- 93 % av invånarna bor på mindre än en halvtimmes köravstånd från kommuncentrum.

Invånarna upplever sitt bostadsområde som säkert och naturen är en källa till välbefinnande i det dagliga livet. Invånarna kan leva i harmoni med naturen och kan tillgodogöra sig naturens gåvor som bär, svamp, fisk och vilt.

I Kajanaland vill man lyckas inom alla delområden av befolkningens välfärd: hälsa, gemenskap, delaktighet, sysselsättningsgrad och inkomst.

Det är Finlands första landskap som har kombinerat primärvården, den specialiserade sjukvården och socialvården. Den så kallade Kajanalandsmodellen infördes redan 2005 och verksamhetsmodellen fortsätter.

I Kajanaland syftar man till att säkerställa att landskapet fungerar effektivt i både små samhällen och regionen som helhet:

- Vi erbjuder en mängd olika trivsamma och funktionella naturnära boendeanternativ och prisvärt boende.
- Ett fungerande och heltäckande nät av servicecentra finns tillgängligt i landsbygdsområdena.
- Vi utökar energieffektiviteten, användningen av förnybara lokala råvaror och självförsörjningen.
- Vi uppnår en hög nivå av drifts- och informationssystem som ger god service och aktuell information till företag, sammanlutningar, invånare och turister.

Det finns behov av yrkeskunniga människor i Kajanaland (Yrkesbarometern II 2018) såsom:

allmänläkare,
specialsakkunniga inom socialt arbete,
hemvårdare (hemserviceverksamheten),
svetsare och gasskärare

kontors- och anstaltsstädare,
barntädgårdslärare,
programmerare,
försäljningsrepresentanter

tunnplåtslagare, tandläkare,
speciallärare, psykologer,
sjuk- och hälsovårdare,
fysioterapeuter

specialsakkunniga inom maskinteknik,
el- och automationsingenjörer,
specialsakkunniga inom elektronik,
grafik- och multimediedesigners

NYA SJUKHUSET I KAJANALAND

- Är det första sjukhuset i Finland som genomförts som ett alliansprojekt.
- Kainua-alliansen valdes 2018 till årets bästa datamodellprojekt och tilldelades ett internationellt data-modellpris vid Tekla BIM Awards.
- Ett framstående träbyggnadsobjekt med över 10 000 m² fasadelement konstruerade och panelerade i trä.
- Vårdkedjorna kommer att vara patientinriktade och effektiva.
- De första patienterna tas emot år 2020.

KAJANALAND NU

Kajanaland har en stark landskapsidentitet. Enligt en undersökning är andelen invånare som upplever sig som lyckliga högre än i hela landet i genomsnitt.

Antalet turister och sommarstugor/andra bostäder har ökat kraftigt under de senaste decennierna. Antalet sommarstugor har ökat med nästan 18 % (12 529 sommarstugor) och övernattningarna med mer än 17 % (931 130 övernattningar) (2016).

Av kommunerna i Kajanaland har Puolanka relativt sett flest stugägare. Kommunens befolkningsmängd flerdubblas under sommarmånaderna.

Det finns tillgång till fiberoptiskt nät och utbyggnaden är mer än halvvägs till det uppställda målet. Fast bredbandsanslutning, 100 Mbit/s, finns i ca 2/3 av hushållen i Kajanaland (av dessa har något över hälften fiberanslutning). Trådlösa 3G- och 4G-nät kompletterar de fasta näten och täcker nästan hela Kajanaland.

Landskapssången, **Nälkämaan laulu**, är vida känd och älskad:
"Kuulkaa korpeimme kuiskintaa, jylhien järvien loiskintaa..."

Du visste kanske inte att:

- Det populära elektroniska mobilsportspelet Critical Ops kommer från Kajanaföretaget Critical Force och har över en miljon spelare dagligen.
- Finlands nationalepos Kalevala föddes i Kajanaland.
- Mittpunkten i Finlands fastland finns i kommunen Puolanka.
- Den högsta punkten i Kajanaland (404 m) är toppen av Paljakka utsiktstorn i Hyrynsalmi.
- I Ristijärvi bryts Ristijärvis grå granit, som är känd på många håll i världen.

Kajanalands positiva landskapsbild och stärkandet av landskapets attraktionskraft hämtar med sig fler invånare, studerande, turister och investeringar till Kajanaland. Vi uppnår målet:

- Genom att lyfta fram att landskapet har goda arbetsmöjligheter samt utsikter för entreprenörskap och investeringar och möjliggör en smidig vardag och god livskvalitet. I regionen finns en stark kompetens, innovation och mod att pröva nytt.
- Genom att utöka och utveckla utbildningsutbudet (distanst- och nätstudier, universitets- och högskoleutbildning samt andra stadier) och stödja tjänster baserade på inneboende styrkor.

STATISTIK

Landskapets befolkning uppgick till 73 959 invånare i slutet av 2017.

Kajanaland är till ytan ungefär lika stort som Belgien. 11 % av den totala ytan är sötvatten och av landarealen utgörs hela 81 % av skogsmark.

Det finns åtta kommuner: Hyrynsalmi, Kajana, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo och Suomussalmi (Bild 3).

Kajana är största stad i landskapet och landskapscentrum beläget på östra sidan av Ule träsk vid Kajana älv. I Kajana finns Kajanalands trafikknutpunkter, flygplats och centralstation för passagerartrafik.

Av Kajanalands spjutspetsbranscher utgörs den största, både vad gäller omsättning och personal, av bioekonomi, som inkluderar flera branscher. De andra spjutspetsbranscherna följer efter (Bild 4).

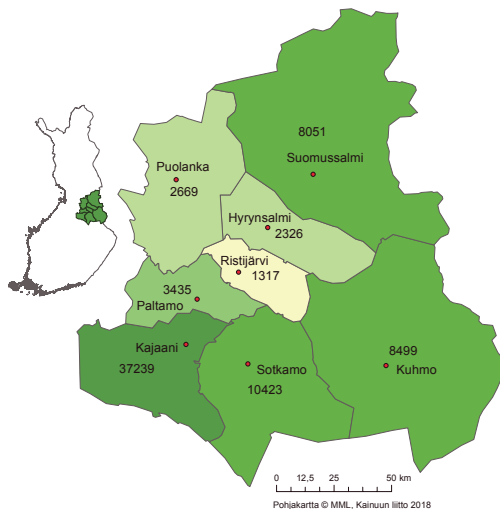
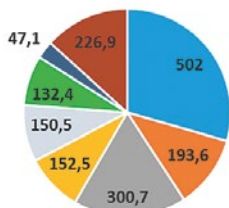

Bild 3. Kajanalands kommuner och deras befolkningsmängd 2017.

Källor för försörjning, uppskattningar av handel (miljoner euro) 2017

- Bioekonomi
- Skogsbruk
- Brytning
- Metall
- IKT och elektronik
- Turism
- Mat
- Energi

Källor för försörjning, beräkningar av personal 2017

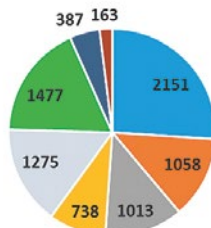
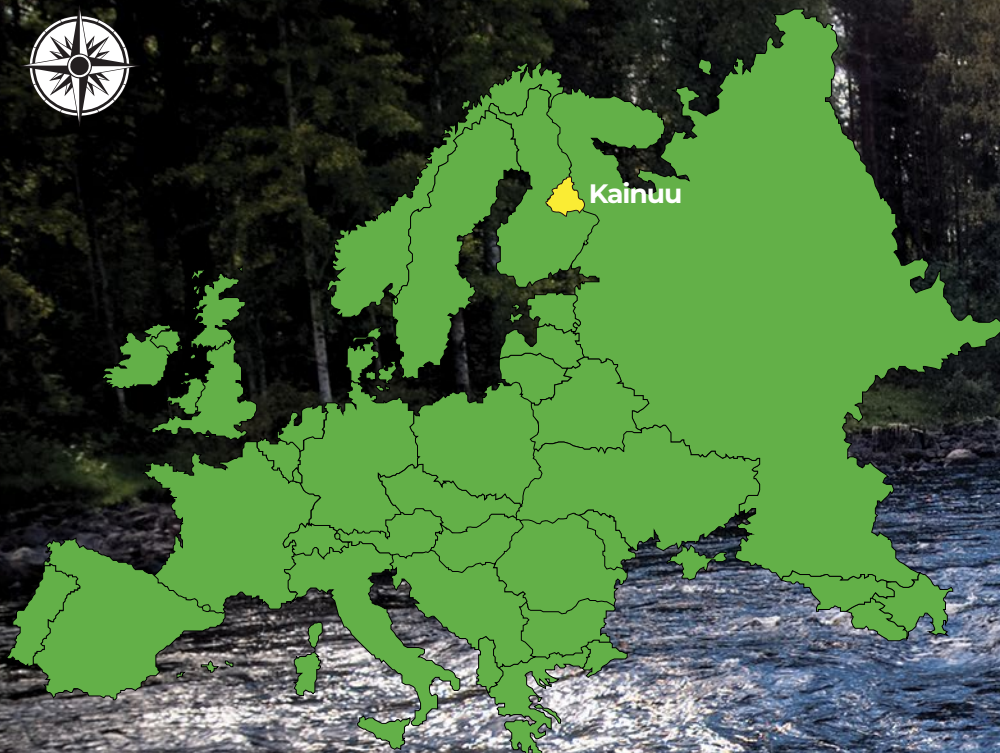

Bild 4. Uppskattningarna av omsättningen och personalen inom näringsbranscherna i Kajanaland 2017.

- BNP per capita 26 785 euro (2015)
- Arbetskraft personer 32 673 (2016)
- Arbetsplatser antal 27 415 (2015)
- Företagsbestånd antal 4 109 (2016)
- Exportföretag antal 91 (2016)
- Exporten ökade 43 % till 208 M € (2016)
- Förnybar energi, andel av energiförbrukningen 65 % (2015)
- Genomsnittlig yta per bostadshushåll 86,7 m² (2017)
- Studentexamina 378 st. (2016)

Kajanaland's förbund

Kajanaland's förbund
Kauppakatu 1, 87100 Kajana
tfn. 08 6155 41
kainuunliitto@kainuu.fi
www.kainuunliitto.fi

Kajanaland-programmet finns att läsa i sin helhet på:
www.kainuunliitto.fi/kainuu-ohjelma